

Szerkesztőségi iroda:

Főter. Szt. Ferenciek háza, emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 13 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitléttek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 Ft
Fél évre 2 Ft
Negyed évre 1 Ft
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadottak:
Budapestben: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalk H., Dukas M., Oppelk A., Daube G. L. és társai! és Horvát Bránban: Stern M.

Nyitlét petisora 20 kr.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A „Muraközi Népi Önszolgálati Szövetség”, a „Csáktornyai Takarékpénztár”, a „Muraközi Takarékpénztár”, az „Alsó-Muraközi Takarékpénztár” és „Önszolgálati Szövetség” és a Muraköz-hegyvidéki közművelődési „Önközpont” hivatalos közlönye.

Néhány szó a muraközi néphez.

(Folytatás és vége.)

És hogyan gondoskodnak a szülők e nyomasztó körülmények közepett gyermekek egészsége iránti biztosítás körül?

Nem segíthetünk bajunkon, földmivelésből élünk, nem lehet másképp s így mentegődöznek tovább

De nem úgy van az kedveseim!

Hogyan van az, hogy malaczkait, borjuinkat, sőt ludainkat sem hagyjuk magunkra és hogy ezeket nemcsak a jó lsten gondviselésére bizzuk, hanem fogadunk melléjük pástort, ki azokat a megeshető bajoktól megóvják? Vagy tán nagyobb értéket barunkunknak mint saját szívünk-ről fakadt kincstünknek? A barom őrizetére pénzt is, egyebet is áldozunk; van baromőri zónk és gyermekőrizőnk, feltügyelőnk nincs!

Mit teendők vagyunk tehát?

Bemmi? mást, mint az előrehaladott szomszéd nemzetek példáját követve, fogadjunk oly embereket, kiknek kötelességüké tehettük azt, hogy apró gyermekeink testi fejlődésére s szellemi haladására felügyeljenek.

És hogyan?

Nagyon egyszerűen — alapítsunk kiseddovodákat!

És csak a lehetőség szerint; fogadjunk fel egy nőt, ki csekély javadalmi mellett

gyermekünket reggeltől estéig hasznos játékokkal foglalkoztatva, megőrizze a bajoktól akkor, midőn mi mezei munkánk idejében odahaza nem lehetünk.

A magas miniszterium elrendelte már a kiseddovodák országos szervezete leendő létesítését, Csáktornyan nem rég tartott az ez ügyben nyilvános gyűlés és nem sokára a vidéken is gyűléseznik fognak ez iránt, hol majd kiki részletes utasítást nyerhet eme szent cél elérésének módzataihoz.

Bizuk benne, hogy a muraközi nép nem fog a szent czélú intézmény elé akadályokat gördíteni. Senki se mondja, hogy ez sok pénzbe kerül! Csekély összeg jut egyes gazdára; és ama öröm, melylyel a szülők rövid idő alatt a kiseddovodán tapasztalt nyereségeken elárasztva lesznek elfelejteti velük majdan e csekély kis áldozatot.

Midőn majd a szülők egyszer arról győződnek meg hogy — míg ők kinn a mezőn foglalkoznak, — addig gyermekeik biztos helyen, jó őrizet alatt vigan töltik idejüket, é vágygylar emészik egészségés eledelüket, akkor eloszlik majd a költségek iránti aggodalom is!

És eme gyermekek a kiseddovodában nem fognak csak enni, inni s játszani, de — ami fő — szokni fognak a munkához. Kukoriczát ugyan nem fognak kapálni az igaz, de

részesülni fognak oly játékokban, melyek már magukban foglalják a munka iránti hajlam fejlesztését.

Igy aztán számtalan szerencsétlenség elleszen kertilve; a gyermekek így már kis korukban megszokva a munka és szorgalom utját, mind e mellett testileg is, lelkiileg is biztosabb fejlődésnek örvendhetnek. Néhány év múlva megszűnnek így az utcai csavargók s kiseddeink neveltetési ügye más, sokkal jobb garanciáit nyújtó fokon fog állni.

A mai politikus világban csak is a jól szaporodó s mindenben haladó nép állhatja ki a 19 ik század versenyfutását.

Fel tehát Muraköz népe! Ha eddig kiállt a sort, ha véredek is ontani tudtad drága magyar hazádat, ugy hát most se maradj hátra, hanem mond: A jövő nemzedékem javáért, biztosításáért mindent áldozok!

G. Gy.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A Felsége a király születésnapja a kalmabók és hó 18-án a csáktornyai szent-Ferenciek templomában, ugy szintén az izz. imaházban ünnepi isteni tisztelet tartott, amelyeken résztvettek a helyben székeltő állami, megyei és városi hatóságok, hivatalok és intézetek tisztviselői és számosan a polgárság köréből.

A „Muraköz” tárczája

A gouvernante.

(Novellette.)

„Elűnt már a csodák kora!” — mondják nevetve a modern hitetlenek a babonás gondolkodóknak. Oly mondas ez, mely amint vesszük, lehet igaz is, nem is. Jóllehet magam is haladni éhajtok a korrál, mégis a va'óság, a tény előtt meg kellett hajolnom; é kellett ismernem, hogy vannak és léteznek csodák még ma is. Am tessék meghallgatni ez egyszerű esetet és itéljen kiki, vajjon ugy van-e?

Tizenöt évi szoros, még gyermekkori barátság tiszta láncza füz engem Halász Endréhez, ki a szó nemes értelmében jó fiu volt.

Eg alkalom volt 6t ez idő atatt jól megismerni, mert egy szálláson laktunk mindig. Is-tenem! — ha visszagondolok azon 13 boldog évre, melyeket az ifjuság könnyelmű gondatlanságával töltötünk el, együtt vigadva, aggódva, búsulva, minden érzelmet megosztva, még a turós csusza iránti nagy hajlandóságát, ha most milderre visszagondolok: ugy érzem mintha olyan vigort vágy fogná el lekemem, hogy „be jó volna előlről kezdeni!” Pedig 27 éves vagyok már és ugyanannyi az én kedves Bandi barátom is.

De jól emlékszem, hogy én azt akarom most behizonyítani, hogy még ma is történik bi-
heteien csoda. Nos, akkor nemcsak jó oldalról kell bemutatnom barátomat, hanem egyszermind jellemhözeg kedvéért, azt is el kell mondanom,

hogy ő bizony hibákkal is rendelkezett, melyek közt legnagyobb az ő pestimista felfogása. Hát bizony hiba az, oly szerencsétlen hiba, melyel akarattalul is sokszor megértett bennünket, barátait is. Aztán arca sem volt szép, ami azonban férfiaknál mellőzhető — és természet pötlöta arca fogyasztócsáit. — Hanem annál nagyobb kritikusi volt a női szépségeknél. Minden fiatal ember hamer lelkesül 23 éves korában, míg beszél egyébről, mint a demimonda kiválóbb alakjairól. A mi kis körünkben, mely 6 tagot számlál, tehát ezen kérdés volt napirenden.

— Mit mondtok a Liptayra? — gyönyörű feleséget kapott. Micsoda termet!

— Az ám és minő szép szemei vannak, szerencés kőpé az a Liptay!

— Haja meghaladja az egy méter hosszát; régen láttam ilyen szép, tömört, fekete haját.

— Piros ajkai oly elvörösnek látszanak!... — Tovább nem felezhette ellenmondási veszetegét a mi pessimista barátunk:

— Valóban, ajkai pirosak, sőt elég nagyok, hogy elfődjék fogait.

— Melyek mindenesetre szép fehérek.

— De nagyok!

— Ugyan, Bandi!

— Szemei szépek, de közeláltak!

— Ah!

— Sőt, ha oly annyira megcsodállátok, bizonyos biczegést is vehettek észre, bár ő maga titkolni igyekszik.

— Te borzasztó vagy, több: szörnyeteg.

— Bocssás meg, én jobban értesütem, meghaladta a 25 évet.

Igazán kiállhatatlan vagy, ma és mindenkor, elrontasz minden illusiót!

Ha mindez nem volna még elég Halász ur személyiségéről, akkor még hozzá tehetek egy igen jellemző és érdekes dolgot. — Ha szokása is volt a rozsat meglátni a jó helyett, mégis jószívű, sőt előzékeny ember volt ő, bizonyos hársági philantrop. Csupán egy osztály volt az emberi nemek, mely iránt kiapadhatatlan ellen-szenvelt érzelt, melytől félt irtozot, futott. Ez osztálynak, mely elég szerencsétlen volt ez érzel-mel Halász urban felkelteni, tagjai valának: — a gouvernante-ok. — En lstenem, de miért is születtek ők oly balesillagrat alatt? Tartozom vele az igazságnak és én beallom, hogy trézái, érczei, éületei é téren oly szelleműndük s csipősek valának, hogy lehetetlen volt nem nevetnünk.

— Hej, Bandi, vigyázz, nehogy valamely gouvernanteod esabálóhába jutva, mondj búcsút a nőtlenségnek!

— Barátom, — viszonzá ő, — az olyan csoda volna, mint mikor Mózes botjával megütött egy kősziklát és viz folyt belőle bőven!

Igy végeztük be rendezen s átérőnk más, prózaibb tárgyakra. De papné legyek, ha mertem valaha is gondolni, hogy igazat mondtam!

Félv múlva elhagytam barátaimat, hogy egy vidéki állomást foglaljak el, mely sokkal előnyösebb volt, mint p...i alkalmaszom.

Megígertem barátimnak, hogy mihelyl szeret tehetem, meglátogatom őket. Minden ökrévűsem mellett is csak 7 hónap múlva sikerült ez. Emlenem régi lakószomra, mert ott laktott Halász is: de legnagyobb meglepetésemre az ő lakásán Csághy barátomat találtam. Az őrm és meglepetés nyilatkozásai után azonnal Halász után

vallás- és közoktatási miniszter

teltűs életének 72-ik évében e hó 22-én délután megszűnt élni. Hazánk, különösen pedig annak oktatásügyét ismét súlyos csapás érte. A nemzet tisztelt megilleődése, bánattal telt szívvel kísérte e hó 24-én sírjába. Csáktornyan az állami képezde, a polgári és elemi iskola építletein gyászlógók lengtek. Alkotásai és emléke a magyar szivekben örökké fenn fognak maradni.

— **Gyászhír.** Vugrin Tamás, Strído város egy derék iparosa, Vugrin kottorai h. plébános édesatyja, hagyományban hosszú szenvedés után e hó 22-énobb létre szeg derült Hült telemei 24-én impozáns vég tiszteletadással tettek a strídoi sírkeribe örök nyugalomra Áldás és béke hmvai felett!

— **Népünnepély** rendezték ma a zomszéd poltraui (Stajer) községben a királyi Ő Felsége 40 éves alkodásának és közég 400 éves fennállásának emlékére a zomszéd dalgyulek közreműködésével Angverseny rendezték; lesz tánc tűziháték és különféle mulatság

— **Értesítés.** A csáktornyai polg. iskolában az 1888–89-ik iskolaévre a tanuló felvétele és beiratása szeptember 1. 2. és 3. d. e. 8–12 óráig az intézet helyiségében történik; ugyanezen napokon tartatnak a felvételi és javító vizsgálatok is.

A polg. iskola I. osztályába szabályszerűen olyan tanuló léphet be, ki legalább 9. évet beöltötte és akinek az elemi iskola 4-ik osztálya számára kivázbott tantargyakban elegendő jártassága van és ebbeli ismereteli felvételi vizsgálat után igazolja. A polg. iskola többi osztályába felvételt minden oly tanuló, ki a megelőző osztályból (polg. isk., gimnázium, reáliskola) legalább is elégséges előmenetelről tanuszkodó bizonyítványt képes felmutatni. A felvételi és javító vizsgálatok díjtalanok. A beiratáshoz a tanulók szülei vagy ezek helyetteseinek kíséretében tartoznak megjelenni A tandíj 5 frt; oly tanulók, kik szegénysegüket bizonyítványonl igazolják, a tandíj fizetése alól felmentenek. Az ünnepélyes Veni Sancte és az iskoláév megnyitása szept. 4-én tartatik. Csáktornyan, 1888. aug. 23-án.

Az igazgatóság.

— **A kottorai állami táviróhivatalnak** megszüntetését javasolta a jécsi posta- és táviróigazgatóság, tekintve csekély forgalmát s figyelemmel ama körülményre,

hogy az ugyanolt levő vasuti táviró hivatal is felvesz magán táviratokat. A közég maga is ebbe beleegyezett a közigazgatási bizottságnak tehát a megszüntetés ellen nem volt észrevétele

— **Borsókás** hus Fischer csáktornyai állatorvos által e hó 20-án teljesített hivatalos huszemle alkalmával egy 90 kgr. súlyu lóit s kimerésre szánt sertésnél az ugynevezett borsókák kör fedezetelt fel. A megfertőzött állat husa kóolajjal leöntetvén, a helybeli peczernél elásatott. A huszemléző állatorvos ur e helyen köszönetét nyilvánítija Nuzsy Mátyás mészárosnak aki a gyanus állatot noha saját kárára nála bejelentette Mindenesetre követé-re méltó cselekedet Nuzsy ur részéről. Ez alkalomból utólag felmúlított ama abnormis állapot, hogy Csáktornyanak még mindig nincs közvágóhidja, noha ennek felállítását az 1874-iki XX. és az 1888-iki VII. törv. cikk elrendeli. Ily állapotok mellett ugyan szólni csakis a mészárosok lelkiismeretétől függ városunk és vidékünk egészsége mert pl. o. az előbb említett esetnél is, ha Nuzsy ur nem elenti be a fertőzött állatot, hány 100 ember betegedhetett volna meg a beteg állat hasutó! Ugyanis a borsókás betegségben levő sertés husának evése folytán fejlődik ki az emberről a galandféreg, amelynek hólyagférge a borsókák.

— **Pinczefőtres** F. hó 14. 15. éjjelen Rander György szent margitai lakos pinczétjét eadig ismeretlen tettesek feltették és belőle több pint bort, pálinkát és 12 kilo serecszirt s 1 frt készpénzt elvittek Ugyanazon tettesek Brenicsár Antal elsővelgyei házából 25 kilo sertés zsirt, 1 csövöl ócska fegyvert és 10 frt készpénzt tolvajoltak el.

— **Sertéslopas** F. hó 22-én virradóra Furtay Lászlóné, kerka-zent miklósi lakos ójából 3 darab göbét loptak el ismeretlen tettesek — Blazon Pál novakoveci lakos kárára e hó 5-én 6 drb sertést loptak el szintén ismeretlen tettesek.

— **Lépfene** (antrax) ütött ki Muraközben, Dráva-Szent-Mihály (Mihovlyán) községben a szarvasmarhák között. Elhullott mintegy 10 darab. Francsits Károly csáktornyai járási főszolgabíró ur erélyének

köszönhető csupán, hogy a ragályos marhavész terjedése meggátoltatott, aki Fischer csáktornyai állatorvos ur jelentése folytán a legszigorubb intézkedéseket azonnal megtette

— **Kossuth Lajos** nevenapjának előestéjét Csáktornyan több asztaltársaság megülte s koczcantott a nagy húzafi egészségére

— **A kereskedelmi muzeum** programmszerű hivatala lévén hazai termékeinknek kelendőségét emelni és azok kivitelét előmozdítani, mindazon czikkekre nézve, melyek az állandó kiállításban helyet nem foglalhatnak, azon előírást követi, hogy azokat külön rendezendő ideleges kiállításokon mutatja be a fogyasztó közönségnek és a kereskedőknek. A f. évben következő ideleges kiállításokat — illetve vásárokat fognak tartani; és pedig: egy ószi gyümölcs és konyhakeri kiállítás (vásárt), egy sarkkiállítás és egy méhészeti kiállítás (vásárt); mind a három október havában tartatik meg. E kiállítások czélja: a fogyasztó közönséget, valamint a kereskedőket a hazánkban termelt, lemm elősorolt czikkekkal, valamint a termelőkkel megismertetni, terményeink kelendőségét előmozdítani és azoknak új piacokat szerezni. Nem szabad kétséget, hogy ily vásárszerű kiállítások, ha bizonyos, előre meghatározott időközökben ismétlődnek, a vevő és termelő közönségnek nagy előnyöket nyújtanak és a forgalom előnlkésére nagy befolyást gyakorolnak. Időleges kiállításaink úgy vannak szervezve hogy a termelőkre nézve költségekkel egybekötve nincsenek; helyézn nem követeljük minden szükséges berendezési tárgyatól a muzeum igazgatósága gondoskodik; a kiállítás 50 százalek szállítási kedvezményben részesülnek, csupán a tényleg eszközölt eladások vagy megrendelések után szedik egy bizonyi jutalek. Evéghől felhívjuk vidékünk érdektel gazdaközönségének figyelmét a kiállításra, megjegyezvén, hogy az egyes kiállítások részletes programja lapunk az érdeklődésében megtekinthető és hogy a bejelentést vége a gazdasági egyuletknél, kereskedelmi és iparkamaráknál, a közigazgatási előadóknál, a méhészeti egyuletknél és a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál kaphatók.

— **Egy ember** l. részegedvén, a koczmában elaludt Midőn fölébredt, magához szólítja a pinczért: — Mit fizetek? — Négy litert — volt a felelet — Hogy-hogy — csodálkozék a kijázanodott vendég, — hiszen az én gyomromba csak három liter fér. — Látom. Azért szállt a nezedik a fejébe, mert már nem fért a gyomrába — válaszolá a pinczér.

— **Egy fuvar** vőlegény küldendő volt menyasszonyának az arczképét, de sokallotta az ajánlási díjat és fölírta a borítékra: „Minta érték nélkül.”

— **Talpraesett** felelet. Egy élczes agglégény egykor azt kérdezte egy nőtl, vajjon miért nem teremtet Isten Éva anyánk mellé szolgálót is a kérdezett nő következő feleletet adta: „Mert Ádám soha se hordott harisnyát, melyet javítani kellett volna, mert nem kellett neki inget vasalni, se gombot fölvarrni. Mert soha se maradt félféjjel a koczmában és nem zsémbelt, mind haza jött ha Éva még nem aludt. Mert végre se bort, se sört se pálinkát nem ivott, nem kártyázott, nem biliárdozott, nem kuglizott, nem is dohányzott, tubakolt, vagy bagózott. Szóval nem művelt oly dolgokat, mikkél elkorcosodott ivadékaik manapság a szegény nőt bosztanják.

— **Nehány ittas** mesterlegény jött táborogva és kiabálva nyilvános és sürített látogatott helyen — Az egyik úgy szónkol, mint Cicero, — jegyzé meg valaki. — A másik pedig, mint Diogenes, csak azzal a külföbsséggel, h gy nem a hordóbból, hanem a hordó mellől jött elő — felelt társa

— **Siron** túli hála. Brown Vilmos, ki 1874 ben St-Luisban meghalt, következő végrendeletet írt: Teljes életemben soha se voltam hálátlan és jótéteményt nem feletem el, amiért is amaz egyévre hagyom

kérdőködtem, mire barátom ravasz mosolylyal felelt:

— **Ó a Károly-uton** lakik, a 12-ik szám első emeletén.

— **Micoda!** Talán valami örökösödési menykő ütött belé? Hát olyan gazdag lett ő, hogy egy első emeletet elfoglalhat?

Semmi válasz, de ugyanazon ravasz mosoly. Nyugtalan kíváncsiság lepett meg s elbucsztam. Egyenesen a Károly utnak tartottam s amint kinyitom a kaput, egy úri emberrel üldöttem össze.

— **Bocsánat!**
— **Kérem!**
— **Halász urat keresem,** — mondtam mosolygva.

— **Az én vagyok,** de biz Isten, te vagy Antal!

— Régen tudom, felelém, látogatásodra jövök, barátom!

S boldog érzelemmel öleltük meg egymást, majd karon fogott s előre vezetett, de a lépcsőnél hirtelen megállt s zavarodva nézett rám:

— **Barátom!**
— **Nos?**
— **Azt,** hiszem, nem értesítélt róla, hogy...
— **Hogy meggazdagodtál?**
— **Nem,** hogy megházasodtam.
— **Ah!** ez már szép. Kérlek, mint hogy épen itt vagyok, mutasd be barátodat tisztelt nődnek!

Még savarodottabb arcczal nézett rám, majd látván csodálkozását hirtelen elhárította magát és felment a lépcsőn. En utána. Egyszerre csak megüti füleimet valami kellemetlen hang, olyan kappanhangéle, melyet barátom ünnepe-

lyes elfogultságában kedves najének tulajdonit. Megvallom, e hang kellemetlenül hatolt rám.

Ismervén barátom tulsziguro izlései, nejt igen szépnek s kedvesnek képzeltem előre is. Míg a lépcsőn feljöttem, elég időm volt valami csinos barna menyecskét elképzelni; e hang sokat levont a képzelatkalkota bájából. Végre be-tuszkolt az én kedves barátom engem egy nappali szobalélebe, mely elég cinnal volt berendezve. Körül néztem, de nem láttam a kappang állandó bérőjét. De nem sokáig váratott magára. kinyitit az ajtó s belépett — — — a Csaghyék vő nevelője. Rögton megismertem (gondolom, ő is engem) s kérdőleg tekintettem barátomra. — Kinos zavarban volt s szerelmes lünyél jobban pirult.

— **Kedves nőm,** — Lévy urat, barátomat mutatom be neked!

Óriási önmegtápadás oha került, hogy hangosan ne ragozzák. Híllás aggdó arcczal nézett rám és én udvarias bókál udvözöltem az exnevelőt. Jól szemügyre vettem s lekemre mondom, tökéletes képmása volt azon torzalkant, melylyel szelleműs barátom az általa kigynyolt osztályt rajzolta. Világosságra haj, óriás homlok, savószínű szemeknek szúros tekintete, megnyúló ábrázatán jókora hosszú egyenes orr s a temetlenség bihiresök Borzadtam s nem tudtam nevetni.

(Folytatása köv.)

Lengyel Ivtadar.

Glas o tom potresu dal je sam nadvojvoda Jozef v jednoj pismenoj obznani, koju je poslao u Budapst. Cudnovito je, kak se vu zadnjih letah potresi posvud po orsagih reztrešeno i na gustom pojavljuju!

Spomenek mučenikov.

Vu Szekes-Fehervaru podigli su domoljubni gradjani lepi spomenik (monument) na čast onih šest fehervarskih gradjanov, koji su zbog svojega domoljubja osumnjičeni, po kvo- ločnomu Haynau polovijeni bili ter mučeničku smrt podnesli leta 1849 ga. Spomenik od- krili su s lepom i velikom svečanostju, kak se bas pristoi za muže, koji su za svoju do- movinu nedužnim načinom krv prelejali.

Kradja na pošti.

Nezdavnija smo spomenuli, kak je na pošti iz jednoga lista 7 jezer forintov zginulo i još nisu ovim vu trag došli, već eto druga ta- kova kradja! Iz Oseka poslao je trgovac Schönberger 1130 frtov Goldmanovoj trgo- vini vu Szegedin. Peneze zamotal je i zape- čatilo po poštarskom popisu i predao na pošti v Oseku prez svake falinge, pa ipak, kada je dotičnik list odprl, našel je nutri komade od nevaljanih papirov od novinah a penezom niti trag! To su borme dandanas jako kuusni tati, koji izpod pečata znaju peneze vkrasti!

Gospa oberlajntantica.

Vu Budapeštu još denes živi ona gospa, koja je 1848. leta kak honved domovinu našu branila. To je gospa Pachene Maria, koja se je međ našimi honvedi junački ponašala. Bila je vu devet btkah. Najpređi je držala strahoviti okrešaj pri Báboli i Tétényu, pri jurisajna ra Briani ko neprestrašivo je sudčevala; pri Kapolni je dva nemške oklop- nike nadvaladala i zaklala i tu je poručnikom postala. Putiam je s junačkom odvažnostju iz Szoloka vu Komárom jednu jako tešku eks- pediciju obavila i tu ju je ministar za ober- lajntanta imenovao. Pri Verpelétu bila je jako na glavi ranjena i dugo vu špitalu ležala. Danas živi pri svojemu sinu v Budapeštu i ima na ljeeto 249 frt penzije.

Čudnoviti način življenja.

Več više let pi u novine od nekakvoga nemca imenom Diefenbacha, koj je sa svojim sinom i s jednim svojim sledbenikom čudno- viti na in življenja započel. Ovi tri kupili su si malo posedovanje v a n i na samoi i ovde započeli su svoj čudnoviti način ži- vljenja. Nejedn nikaj drugo, nego samo zele- nje, bave se najviše vani na suncu a hode po vani vu opravi Adamovoj čisto goli. Oni vele, da je ovakovo življenje najzdravše za človeče telo i to svakomu potrebito. Zbog golote tela imali su već puno nepriklakah sa sudom a kak čujemo, vezda su pak pozvani pred sud i kaštigovani zbog toga, da goli po vani hode. Kaj sve nemec nezmisli!

Kinč pod zemljom.

Vu Ruskoj i to vu obtini Starogorodko čul je jeden ondešnji stanovnik, da je vu nedaleko ležućoj ruševini neizmerno veliki kinč zakopan. Levočko, tak se je taj stanov- nik zval, počel je taki kopati i došel je do jedne pivnice, gde je prez šale veliko blago našel. Kada je poglavarstvo na ovo mešo d- pelal, začudio se je ovo naš najjndnim blagom. Našli su tu starih zlatnih penez vu vrednosti od 17 milijunov forintov. Penezi ovi bili su od vremena Vladimira velikoga kneza ruskoga. Levečko dobi lpi del svih novaca.

Samoubojstvo.

Nkolics Svetislav kraljevski komissar za reguliranje Danava i Tise vu Ujvidéku (Neusatz) strelil se je ovih danov s revolverom. Minister t govize i obrta Baross Gábor poslao je k njemu jednoga svojega tajnika,

da pregleda, jeli je v redu kassa pri Niko- licu. Nikolics predao je tajniku ključe od kasse, ali ali vu taj hip odstranil se je iz kancelarije, otišel doma ter se strelil. Tajnik Dékány povel je taki iztragu, vu kojoj se ima dokazati, koliko vu kassi penez fali, a r više nego sigurno, da se je Nikolics zbog deficita strelil.

Potres.

Vu okolici Raguze varaša vu Dalmaciji bil je na 12 augusta mali potres, koj je tra- jal par minutah, ali kvara nikakvoga nije napravil.

Nesreća na morju.

Iz Newyorka pišu strahovitu nesreću: 14. augusta trknuli su se brodi „Tingvall“ i „Geiser“, pri čem je „Geiser“ toliku luknju zadobil, da se je vu par minutah s vodom napunil i vtunul sa svim, kaj je na njem bilo. Trideset i osam mornarov i sedemdesetpet putnikov našlo je tu svoju smrt vu valovih morskikh. Samo sedemnajst mornarov i četer- najst putnikov se je oslobodilo smrti skupa s morskim kapitanom ovoga broda.

Samoubojstvo.

Geršič Peter željeznički činovnik vu Za- grebu skončal se je na čudnoviti način. Vzel je lonec, rezrezal si je glavne žile na obodveh rukah, i krv nuter pušcal, da pak smrt još sigurneša bude, obesil se je na vratni pant. Geršič je oženjen človek, živel je naveke uredno, gospodarstvo njegovo i penezni odno- šaji su mu lepo i čisto vu redu, anda svi se čude, zakaj je samoubojstvo počini. Lonec s krvju daje pomisliti na to, da mu se je pa- met pomešati morala.

Čudnovito dete.

Vu varašincu Wendisch Buchholzu živi devojčica, koja je stopam sedem let stara, ali je tak debela, da važe 156 kilogramov. Visoka je 138 cm. a široka vu promer prsih 105 cm. Kakva bude ova za 10 let?

Veliki ogenj.

Iz Wirje nam pišeju, da je vu Pto- mači 19-ga aug. jako veliki ogenj b'l. Zgo- relo je 45 hiž i 1 štacun.

† Trefort Agoston.

Trefort Agoston magjarski minister pouka, po celoj Europi poznati veliki domorođec i gla- soviti človek je 22-ga o. m. vu Budapeštu vumrl. Čeli narod se žalosti za ovoga izvrst- noga domorođca. Živel je 71 letah. Pokopali su ga 24-ga o. m. Naj počiva vu miru!

NEKAJ ZA KRATEK ČAS

Fotograf. Je moj dragi, ja vam nikaj nemrem šenkati, ja sam, sam siromak!

Vandravec. No, pak me naj onda jako fotografiraju.

Gospoin. Poveče vi meni, dragi vahtar, zakaj vi da deset vur bije, samo jedanput vu rog puhnete?

Noćni stražar: To njim je tak gospone da znaju, nulu nemrem puhati, pako zato samo jenput puhnem.

Žena. No stari, kaj ti nebudješ iše! de- nes vu cirkvu?

Muz. Ne, denes budem domaj spal!

Kalendar.

- (Od 26-ga do 1-ga)
- 26. Nedelja. Pelagija vd.
- 27. Pondeljek. Jozef Kolozauc.
- 28. Tork. Augustin Hip.
- 29. Sreda. Glavozek Ivana krst.
- 30. Četrek. Rosa devica.

31. Petek. Rajmund.
1. Subota. Egidij.

Licitacije.

Proti Vurusitu Antonu 30-ga augustuša VI. distriktušu.
Proti Kenyeres Matyasu, 1-ga septembra vu Palovci.
Proti Pergár Mihályu, 7-ga septembra vu II. distriktušu.

CENA ŽITKA

Kuruza 6.15 — Pšenica 7. — — — Hrt 4.75 — Ječmen 4.50 — Zob 4.60

LOTTERIJA.

Grac 19. augustuša 1888.
29. 82. 60. 16. 1.

VASUTI MENETREND.

CSANTONYÁN

Indul.

Erdeghof felé.

Reggel	6 óra	32 perczok	postav.	) Prati id.
Délután	4 "	13 "	"	
Ejjei	12 "	07 "	gyorsv.	

Kanizsa felé.

Reggel	5 óra	25 perczok	gyorsv.	) Prati id.
Délben	11 "	55 "	postav.	
Ejjei	10 "	21 "	"	

Városz felé.

Reggel	7 óra	— perczok	vegyesv.	) Prati id.
Este	10 "	27 "	"	

Erkezik.

Erdeghof felé.

Reggel	5 óra	02 perczok	gyorsv.	) Prati id.
Délben	11 "	27 "	postav.	
Ejjei	9 "	53 "	"	

Kanizsa felé.

Reggel	6 óra	41 perczok	postav.	) Prati id.
Délután	4 "	17 "	"	
Ejjei	12 "	19 "	gyorsv.	

Városz felé.

Reggel	4 óra	50 perczok	vegyesv.	) Prati id.
Este	6 "	13 "	"	

Odgovorni urednik;

MARGITAI JOZSEF

Arverest hirdemény.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhiré teszi, hogy Pergár Mária sztanetincezi lakós végrehajtónak Pergár Mihály sztanetincezi lakós végrehajtást szen- vedő elleni 234 frt 14 kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nagy- kanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. jbiróság területén lévő a II. hegykerületi 88. tk. 155/1 és 155/3 hrszám alatti összesen 1156 frta becsült ingatlanokra az árverést jelzett becsárban elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1888 évi szeptember hó 7. napján d. e 10 órakor a II. hegykerületi bíró házánál Grész Alajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattai. A csáktornyai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság. 737 1—1

Iskolás gyermekek

jutányos áron

730 1-2

teljes ellátást

nyernek s a házban lévő zongorát is használhatják.

Kellő felügyelet — rendről és tisztaságról — gondoskodva lesz.

↳ **Érdeket a kiadóhivatalban.** ↪

Jurcevecz község tulajdonát képező bormérési joga júsregale husvágási joggal

f. évi szeptember hó 2-án d. n. 2 órákor

Szoboticza községben 3 évre haszonbérbe adatik, az árverési feltételek a szoboticzai körjegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

732 1-1

Haszonbéri hirdetemény.

Nedelicz mezőváros előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint folyó 1888. évi szeptember hó 17-én d. e. 9 órákor a községi hivatal helyiségében

I. a bor- ser- és pálinka utáni fogyasztás illeték beszedése 2600 ft. kikiáltási árral

II. a nedelici nagyvendéglő és mészárszék a hozzá tartozó jégverem, kert és 2 1/2 hold szántófölddel együtt 400 ft. kikiáltási árral.

III. a puszcinai korcsma, kert és 2 hold szántófölddel együtt 200 ft. kikiáltási árral

1889. évi január hó 1-től

fogva egy évre nyilvános árverés útján haszonbérbe adni fog.

A küzelebbi haszonbérleti feltételek alólírott előljáróságnál a hivatalos órák alatt naponkint megtekinthetők.

Mely napra a bérleni szándékozók a kellő bánatpénzzel ellátva tiszteltetl meg hívatnak.

Kelt Nedelicezen 1888. évi augusztus hó 16 án.

KORNFEIND NÁNDOR

jegyző.

733. 1-3.

MÁRCZIUS PÁL

városbíró

Radeini savanyuforrás és fürdő.

Mint gyógyviz.

A radeini savanyuforrás a legzodogabb **natron-lithion** tartalmu savanyuforrás Európának. Különösen hat minden betegségekben, melyek húgysavak fölöslegén alapulnak, minők: a **csusz. epe-, húgy- és vese-kő** és megbesülhetetlen gyógy-szor **aranyeres és hólyagbajokban**, az elzúrtasodás ellen a **gyomorban és végbélben** képződő savanyuság ellen **dugulásokban, hurutokban és ideghentaimokban.**

Mint ivóviz.

Gezdg kénny és kénssavas **natron** tartalma, **keillemes lize**, gyöngyöző habzasa a radeini savanyufvizet a **legkeltvelebb üdítő italla** teszi. Savanyk **borral** vagy **gyümölcs-medvével** és **csuterral** keveve erősen habzó és szujtatoltó italt ad, melyet **savanyos pezsgőnek** neveznek.

Mint óvszer.

Nagyon kiterjedt hasznalatnak örvend a radeini savanyufviz mind **véd- és óvszer roneselő toroklob, bányahimlő hi degtelés és kolera** ellen.

Fürdők és lakások.

A fürdők **vanna és savanyufvizeiből** tetszés szerinti hőmérséklettel készíttetnek és kipróbált hatások van **csusz. rheuma, női betegségek, vérzegényeség, saphór, hysteria magtianság** ellen (Egy fürdő ára 36 kr.) Szobadrak; 30 krtól 1 frtig.)

Szénsavas lithion mintóvszer.

Egy liter radeini savanyufviz 0.06 gramm kettős szénsavas lithion tartalmaz, tehát oly adagot melyen kezletben nem igen lehet találni. Mily értéke van a rendkívül erős alkalinak, mint gyógyszernek, mutatják Garrod kísérletei, melyek mindössz megérősítést nyertek. Ő csont és porc darabokat, melyeket csúszban szenvedtől vett és melyek egészen húgysavas natronnal voltak bevoava, egyenlő erős káli, natron és lithion oldatba tett. A két első oldat csakna semmit sem hatott, az utolsó azonban oly erősen, hogy a kőszvényes lerakódással telített csontdarabok rövid idő alatt, egészen megszabadultak a bajtól. Ez arra ösztönöz őt, hogy szénsavas lithionnal kőszvényes tegeknek tegyen kísérletet, kiknek leli opedói csakhamar csikelyeboc lettek és vágre teljesen megszűntek. E sikereket hasonló körülmények között más orvosok is elérték.

A víz eredetiségének föliszérése céljából minden dugóra felkőralakban **RADEINI** szó van beégetve.

Prospectusokat ingyen és bérmentve küld: Curanstalt Sauerbrun Radein in Steiermark.

Kizárólagos képviselő: **Csáktornyán Tódor József, Varsádon Mosos M.**

680 8-12

DELLER J.

Leginkább lithion tartalmu savany. Legjobb asztali és üdítő ital. Kipróbált gyógyszer a légzési szervek katurrusainál rheuma, gyomor és húgyhólyagbántalmaknál

LITHION TARTALMU

REGEDI

SAVANYUVIZE

Főraktár **Gräner Testvérek**nél Csáktornyán.

DELLER J.

Najboljša lithion sadržajuća kiselina. Najboljša stolnata i okrepljujuća pitvina. Izprobanó vracstvo proti težkom dihanju, katarušu, korobolji i drugimi betegi vu želuđu.

LITHION sadržajuća

Radgovinska

Kisela voda

Glavno skladište je pri braći GRANERU vu Čakovcu.

703 9-10

šssez: vazyonomat, ki 10 évi el ezeltt megöktette tle n ömet.

— A kottorri városi róm. kath. elemi népiskola első értesítőtét az 1887-88. tanévről Steinauer József vezér-tanító tette közzé magyar és horvát nyelven. Meltán illeti meg az elismerés a derék várost, is kolaszékét és tantestületét, hogy ily módon is jelét adta haladásának. Eddig Csáktornyán kívül Perlak, Stridó és hegyvidéke adott ki rendszeren értesítőt; haladást constantalhatunk, hogy értesítő dolgában Kottorit is ezek sorában láthatjuk. A kottorri értesítő közli az iskolai hatóság névsorát, adatokat a mult tanévről, az 5 tagból álló tantestület névsorát, a tanulók előmenetelének kimutatását, statisztikai kimutatást, a faiskola állapotáról szóló jelentést és értesítést az új tanév megkezdéséről. A tanulók 4 fiú és 4 leányosztályban tanítottak. Összes számuk 311 volt — Kottoriban pár évvel ezeltt egy tanító tanított talán 50—60 tanulót; most 5 tanító 300 gyermeket tanít. Örvendetes haladás; vajha Muraköz többi népes városai is követnék a szép példát!

KÉRTŐZÉS ET

„Kérik a legjobb hagyma? Izlés dolgában nagyon bajos jó tanácsot adni mert hát a régi bevett szójárás szerint: „Kinek

a pap, kinek a papné“. Akkor tehát, midőn e kérdést fölvetjük, azzal kívánunk felelni, hogy néhány álfandósított hagyma válfajnak a leírását adjuk.

Igy első sorban meg kell említenünk a madeira hagymát. Spanyolország enyhe égálfajának gyerneke ez, azonban nálunk nem vesztett sokat jeles tulajdonaiból. Ha nedvességben szükségét nem szenved, úgy meglepő nagyra nő, igen jó porhanyó és nincs oly erős csipőssége, mely egyik-másikat jelegzi. Meg van azonban az ő hibája is s ez az, hogy nem állandó s a legjobb gondozás mellett is, gyors rothadásnak indul.

Ennek ellentéte a sötét-vörös braunschweigi válfaj is mely csipősség tekintetében ugyszólván egészen külön áll. Meglehetősen tartós s különösen páczokhoz vagy marinirozáshoz igen alkalmas.

Legnagyobb elterjedésnek örvend még az ugynevezett zittai faj. S ha tulzott is azon állítás felőle, hogy egy-egy fej kilónyi súlyra vergődik, mégis a gazdaasszonyok már csak azért is sokra becülik, mert csekély gondozás mellett jól telel és sokáig eláll.

Mint legkorábbi a „Silver Queen“ féle van tagadhatatlanul elismerve; mert már rövid tenyészidő alatt szép fehér hagymácskákat köt. Ez azonban nem annyira

gazdasági, mint inkább magán kedvtöltési termény.

Legujabban a „Magnum bonum“ hagyma hódít teret magának s meglehetősen elterjedésben részesül

ELBÉ.

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARGITAI JÓZSEF

Gyaktornya, 1888 aug. hó.

F. G.

Van szerencsém ezennel köztudomásra hozni, hogy helyben, a Magyarics-féle házban

divatáru-üzletet

nyitottam.

Bécsből érkezvén épen vissza, bevásárlásaimat a legelső üzlethelyiségekben eszközöltem és raktáramat a legujabb divatu kész női, leány- és gyermekkalapokkal szereltem fel, úgy, hogy képes volnék bár mely igényeket kielégíteni.

Minden nemű javítás, újítás és más divatmű munkák a legujabb divatlapok szerint pontosan és izléseesen teljesítettnek és olcsón számíttatnak.

Csipkék és szalagok nagy választékban

Legmelyebb tisztelettel

741 1—1

Bauer Katalin.

TECAJ V.

VU ČAKOVCU 26. AUGUSTUŠA 1888.

BRÓJ 35.

Urednička pisarna:

Glavni pišac, fraterska hiša, živo na kondignaciji. — S urednikom moči je svaki dan govornik med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke daju se za država novina, naj više se pošiljaju na ime Margitai Jozefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjizara Fiechel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplata cema je:

Na celo leto 4 fr
Na pol leta 2 fr
Na četvrt leta 1 fr

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbu i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni znanstveni i povuđljivi list za puk.

Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Štampeni glasnik: „Medjimurskoga polpomogajstva i činovničkoga družtva „Čakovečke šparkasse“, „Medjimurske šparkasse“, „Doljno-Medjimurske šparkasse“ i „Polposajstva družtva“ „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga družtva“.

Magjarski orsag.

Magjarski orsag proteže se na jugo istočnoj strani Europe. Najsevernija mu je čest gora Pólicza vu Arvavarmegjiji, najjužniji kraj mu je pokrajina potoka Zrmanje med Kušacom i Palankom u negdašnjoj regimenti likoj; još se medtimtoga daleko na jug proteže Dalmacija Najzapadneši kraj orsaga je obala kvarneskoga zaleva poplek Fiume a najistočnija točka je jugoistočna spica Erd-lja.

Najzakrajnje točke magjarskoga orsaga vu vužjem smišlu su ove: Na zapadu je kraj pri Sinesdorfu vu Vasvarmegjiji, vu Marmarošvarmegjiji prama iztoku na jugo istočnu kraj prama jugu dolnji Dunav, na najjužniji špiči Banata med Jucom i Svinicom, prama severu pak najsevernija točka Arvavarmegjije. Prostor Magjarsorsaga po tom ima spuka s pripadajućimi nu zemljama i s Dalmacijom 6085 četvornih miljah. Ovaj veliki komad zemlje akoprem nije pravilne forme, ipak je jeden i čitovat, ter niti naš magjarski orsag nezasiže dleko nater vu susedne orsage, niti ovi vu ovoga, ar su mu med e s malom izimkom naravske, tojest, označuju ga ili pogorski lanci ili pak potoki.

Kak god je forma magjarskoga orsaga napravilna, baš tak raznovrstna je njegova površina. S jedne strani nahadjamo jako

visoke i skoro vekovečnim snegom pokrite gore, s druge strane pak postrane nizine i ravnice, koje su komaj par stotin stopah nad površinom morskou uzdigljene. Gore obkruvu orsaga s jednim polukrugom kak s tvrdom stenom koja ima vu jugoistočnom kutu orsaga jednu losu (vrata) i na koj se tu i tam kak mo'ne tvrdjave, visoki vrhi uzdižu. Ove abranbene stene severnu severozapadnu i istočnu čest čini karpatsko pogorje, koje se vu deset čopirih proteže vu tih pokrajinah orsaga i na kojih su doista najvišji vrhunci, nu na jug i zapad stojeće jo strane lepo se spuščaju (snižuju) na susedne ravnine. Zadnje nu grane pogorja iz susednih zemljah k nam dolaz ču Alpe pak one, koje orsaga s juga i jugozapada vkrčužu. Od ovih gole i kamenite stene jako se razlikuju od Bakonya, koj se prateću tijeđu od Dunava a na svojih okruglih urlih rodi bujnim i rastlinami i osobito lepimi šumami.

Po orsagu iznutra reztepeno visine su sami peskoviti, gde gde prilicno visoki bregi. Orsaga ovak obkruženoga moremo smatrati kak jednu ogromnu kotlinu, koju na levaj obali Dunava gore Csehát, na desnoj obali Vértesi i bakonjske gore na dva komada sečeju. Istočni falat je velika magjarska t j Alföld; zapadni menši falat pak se vu lepih nizinah sa susednimi ravniciami sjeđinjuje.

Karpatsko pogorje je neistušivi zviranjek potokov orsaga, nu od zapada dohadaju k nam potoki i iz susednih orsagov, koji zapadne mejaške gore na više mestih protegaju. Svi potoki orsaga tečeju prama jugu i iztoku a isto tak se spuščaju s nizine, po kojih ovi tečeju. Iz toga jasno se vidi, da se čeli orsag nagiblje prama jugoiztoku, baš prama protivno nagibajući se Erdelj. Sve potoka nosi sobom van Dunav iz orsaga Samo dva potoki imaju protivni pravac, to je Poprad i Dunajec, koji izviru na severnoj strani Karpatov, sami tečeju van iz orsaga prama severu.

Poplek potokov obiluje Magjarski orsag i stojećimi vodami. Izvan nežiderskoga (Fertő) i balatonskoga jezera, proteču se osobito v alföldu nebrojene bare, močvare i bereki, koji budući nisu preglbokii, plode bujnim i rastlinami, naprotivno pak, mlake i pe i čiste bare nalazeće se na visinah karpatskih, obiluju s najčestišimi ribami.

Pokihdub je površina orsaga nejednaka i premenjliva, to vuora i tlo (fundus) bitu premenjlivi. Tlo dvah ravnical je bogato rođeća mastna zemlja, gde—gde i peskovita. Velika nizina (alföld) je negdezbok lutećeg peska i neplodna. Med Dunavom i Tisom ima velikih peskovitih puščinah. Po gorskih predelih poprek je tlo čudernato; tam ako se človek pred napajućem psetom k zemlji s rukom

prigne, taki ov pobezne znajući, da se za kamenom prigrblje. Usuprot pak na ravnicah ima takovih pokrajinah, gde na daleko i na široko nemore najti najmenšega kamenčeka.

Erdelj je zbok svojega visokoga položaja vno go mrzleši, nu Magjarski orsag je osobito na svojih dveh nizinah vno go topliši, nego bi mi to iz njihovog zemljopisnog položaja suditi mogli. Zrok je tomu peskovitom tlu pak i to, da te nizine jako nizko leže ter zbok toga jako su obranjene od severnih vetrov s karpatskim pogorjem, koje gore svu toplianu sun anu odbijaju dol na ravnici, gde ju zadržavaju i ovakje ta ravnica kak jedna cvetna dolina.

Iz toga se more suditi, zakaj v. susednih zemli ah grozdi je dozreli, ali je kiselo dočim v u zapadnom kraju našega orsaga raste po celom svetu glasovito vino pod imenom „rusti i šopronski desert“. Preko medje dinje smo pod steklom dozreliju, v Počinu pak vidimo na pijacu cele brege domatih dinjah.

(Dalje sledi)

ZABAVA

Strahoviti sud.

Vu jednom manjem varševcu Franczke zivel je pred mnogo let, jeden dosta bogati gradjan, koj izvan nekoliko ralih dobre i uredno obradjivane zemlje, imal je, takjše jeden lepi vinograd, vu kojem je osebnjno dobro vino raslo. Ove gorice željel je od njega, nekoj visokoga plemstva kraljevski častnik, kupiti, ar su u to se vrlo dopale, nekaj radi toga kaj su bile na lepom mestu, a još više radi toga, jer su bile radi dobroga vina, koje je u njih raslo, na glasu.

Ovaj plemenitaš i častnik je tomu gradjanu više krat znal napravu donesti, da mu vinograd proda, te mu je već i za njega više novac ponudjal, nego je i sam vinograd bil vreden, zvan toga mu je i obećaval do smrti njegov prijatelj ostati i kakti plemenitaš, a k tomu i visoki kraljevski častnik, vu vsem mu na ruku iti, ako mu ovu želju izpuni i vinograd proda.

Purgar vendar, kajti je s tom vinogradom i sam veliko veselje imel, nikako se nije dal vpuniti i nagovoriti, da bi mu ga prodal, već se je s tem uviek spričeval, da je njemu i njegovoj obitelji potrebno.

Ov gospon, kad bi videl, da mu purgar na tolike njegve prošnje, svoj vinograd odpušiti neće, vrlo ga je zamrzil i na njega jal vzal, vrlo bi mu se bil rad fantil, da je samo ikako mogel, ali gradjan je bil vvek uredan i nikada ništ kriv, te tako taj častnik nije mu mogel ništ naškoditi.

Pripetilo se je na jeden krat, da je taj gradjan zbežetal i vumri. Sad je voda na melin toga gospona dotekla, ter prilika se odprla, da bu mogel željeni vinograd si prisvojiti. Kak je anja za smrt purgara dočul, prva skrb mu je bila, da dva čoveka najše, koji bi hoteli krivo svedočiti i ako bi potrebno bilo, i krivo priseci. — Za dobnu plaču brzo je našel takove dva bezbožne gradjane, koji su za volju toga visokog častnika, a još više za volju novac, koje im je nudjal, na njegov bogomrzki i bezobrazan predlog pristali. Zovemi ništarijami se je on jedne noči dogovarjal, i kada bi njm svoj celi plan bil povedal, odišel se z njimi skupa na grobje, gde je pokojni gradjan počival, da se v e jedankrat, zak je rekel, žnjim za taj vinograd pogodi i paravana.

Vam, koji to čitate, se morebiti to smešno vidi, kaj sem sad rekel, da se je prešel na grobje z mrtvcm za gorice pogadjat, ali ali čujte ov novi način pogadjanja.

Kad su na grobje zlopatami obsrbljeni došli, reče častnik ovoj dvojici, da naj grob pokojnoga gradjana odkopaju i raku odpru, vu kojem je već smrdljivo truplo gradjana ležalo. Grob bude odkopan i raka odprta a častnik spusti se dole k mrtvcu i punu mošnjuu s cekini mu vu ruku postavi, zatim se obrne proti ovem dvem svedokom, ter njim reče: „Moja gospoda! sad sami vidite, da sam ja peneze za vinograd ovomu človeku vu ruku dal i da on iste prez svakoga protivljena je prijel, vi anda na svakem sudu budete mogli pravično valuvati i svedočiti, dapače i priseci, da je meni taj purgar svoj vinograd prodal, a ja da sam mu ga dokrajčera u vlastite ruke izplatil. Na to su mu se svedoki svojim poštenjem (koje nisu imali) zavetovali, da budu poleg njegove volje sve svedo ili. Častnik sada mošnjuu s penezi tomu mrtvomu iz ruk natrag vzeme i u žep dene oni pak zapru raku jamu zaruše i grob prvobitno naravnaju. Po včinjennom poslu povrnur se svi skup domov aldomaša pit, a častnik je od veselja skakal, kak da bi tu stvar Bog zna kak mudro bil zpeljal.

Drugi dan postavi se taj častnik i čudnoviti kupec u posed vinograda, a udovi, na koju je spadal, da poručiti, da ona znijem već nikaj nema jer ga je on od njezinoga muža kupil.

Sad je do tužbe i do pravde. Sudec pozove k sebi častnika ter mu priobči, da ga udova pokojnoga gradjana tuži radi silovitog i nepravednog posvojenja njezinih goric. Častnik se brani s tem, da je on te gorice od njezinoga pokojnoga muža kupil i njemu iste pred dvemi svedoki potpuno izplatil. Svedoki dođu i pred sudom valuju, da su oni polag bili gde se je taj gospon s pokojnem purgarom za gorice pogodil i njemu iste vu vlastite ruke izplatil. Njim se na reči nije verovalo, ali su oni nato prisegli. Siromaška udova se pravda, pregovarja, kriči, plače i veli, svedočanstvo ovih svedokov nevalja, njihova prisega je kriva, da su oni od toga gospona podmčeni i da zato lažljivo svedoče, da ona za nikakove peneze nezna, koje bi tobož taj gospon za gorice bil dal i da njemu ništ na pameti nije imal i kada komu taj vinograd prodi, nego da je doduše taj gospon njezinomu pokojnomu mužu višekrat za te gorice govoril, ali njezin muž od nikaprodaje niti čuti dal nije i jer ih je za peneze ne mogel dobiti, s toga je sad hoče silom i prevarom posvojiti. Ali sve je bilo badava, svedoki su prisegli, a udova je pravdu skup s vinogradom zgubila.

Sad se je vdovica odputila do samoga kralja i njemu svoju nevolju u audienciji tužila. Kralj je svojem dvem tolaškom naložil, da tu stvar iztraže. Medtemtoga i na tom sudu je častnik obladal a udova opet pravdu zgubila. Udova, kad bi videla, da je i na kraljevskom sudu zgubila, odputi se još jedankrat k kralju, hiti se pred njim na kolena i moli ga za p. moć, ar da su to podmčeni i krivi svedoki i samo to je zrok, da ona svaki krat pravdu zgubi.

Kralj tužbu vdovice po drugiput posluhnuši, tužil ju je i obećal joj svu pravcu izkazati.

Taki anda drugi dan, dal je vu svoj kraljevski dvor te dva svedoke dozvati, zmed kojeh je jeden moral dojt pred kralja, a drugi od njega tak daleko stati, da ga je videti mogel, a ne čuti, kaj je govoril.

Pita anda kralj prvoga, koj je pred

njim stal: „Znaš li otečas moliti? Začudi se svedok na to pitanje i odgovori, da ne samo „otec naš“, nego i sve ostale molitve zna dobro moliti. Nato mu kralj reče: Nu dobro! kad znaš, tak moli pomalo i razgovetno celoga otečasa. On počme moliti i svega je zmolil. Nato mu kralj reče: nu dobro si zmolil, moli sad veru božju. Sredok i veru božju izmoli. Kralj ga na to odpušti sad moreš oditi! On kušne kralju ruku, lepo se nakloni i otide.

Za njim moral je drugi svedok pred kralja, koj je do toga časa na strani stal i gledal, kak se kralj s prvešim svedokom spomina, ali čul nije niti reči, ar je moral dosta daleko od njih na strani stati. Ovoga je kralj srdito pogledal i oštro rekel: Tvoj pajdaš je meni sada svu istinu povedal i tak ju je prez svakoga zatezanja govoril, kak da bi otec naš molil, daj sada i ti govori istinu, ako ti je ivot drag, jer ako nebuš istinu govoril, tak znaj, da još danas ti pojše glava z ramena. Svedok na ove reči kralja prestašen, pred njega na kolena opadne, i od početka do kraja vse je valual i povedal, kak je nje obodva kraljevski častnik po noči na grobje odpejal, kak su grob odkopali, kak kak su grob odkopali, kak je mrtvcu mošnjuu s cekini vu ruku metnal a potlam natrag u žep spravil, i ostala, koja su včinjena bila. Ovak je sve na svetlo došlo.

Kaj mislite sad, kaj je včinjeno z tem častnikom, koj je ove dva krive svedoke za peneze kupil, i s kojemi je ovu zlobu zpel? Zagr neta je zvrhu njega pravica kraljevski i strašen zvrhu njega sud je puknul, najtre:

Pukehdob ov častnik iz pohlepnosti za tudjem imetkom, vu vkanjivost i krivice se je spustil, ter grob pokojnoga gradjana razroval, raku odprl i počivajuče truplo z peklenškom prevzetnostjum razdražil i znemiril, zato još denes naj se živ vu zemlju zakopa.

I tako je još on dan včinjeno, niti se je tu gledalo na njegovu plemenitaščinu, niti na gosposku visoku rodbinu, niti na cast, koju je obnašal, nego bez svake mišoše, bil je živ vu zemlju zakupin, odkud, kajti je tudju zemlju, najme tudji vinograd krivično hotel prisvojiti, zadel bil zemlju pravičnu, koja mu je i črnu njegovu dušu van zgnjela.

Njegovi pako dva krivi svedoki, došli su pred redoviti sud, koj njim je opet zaradi krivog svedočanstva i krive prisega, poleg ondašnjih paragrafov zasluženu tamnicu dosudil.

Udova bila je natrag postavljena vu vlastništvo svog vinograda, kojega je posle ovog strašnog pripečenja, vu miru do smrti uživala.

Emanuel Kolaj.

KAJ JE NOVOGA?

Vešanje.

Nezdavnja je imal Kozarek posla vu svojoj struki i ovo pak novo delo za njega! V: Mitroviczi ima obesiti Lang Imbru béreša jedne dovice.

Vu toga béreša zagledala se je njegova gazdarica Grossmann Magda gruntašica ter s njim vu vužešem zavezu zivila. Da ju pak nikaj nebudu vu tom pačilo, dala je svojega supruga po gore spomenutom bérešu skončati. Ali stvar se je sezuala i bereš Lang ina biti obešen a dobra njegova gazdarica i ljubovca dobila je p. najst let rešta. Baš cinu odgovorna i primerena plača!

Potres.

Vu Alesuthu bil je 17. o. m. ob 4 vuri po poldan mali potres, koj je samo par hipov trajal i nije nikakvoga kvara nigde napravil.